

Kína és a venezuelai események: semmi hirtelen mozdulat

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Salát Gergely

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: Dragan Maksimović/DW

Salát Gergely, vezető kutató, MKI

KÍNA ÉS A VENEZUELAI ESEMÉNYEK: SEMMI HIRTELEN MOZDULAT

Nicolás Maduro venezuelai elnök amerikai elfogására Kína a nemzetközi szintén a leghatározottabban reagált, élesen elítélve az amerikai fellépést, s hangsúlyozva, hogy Peking kiáll az országok szuverenitása és be nem avatkozás alapelvei mellett. A retorikai konfrontáció mögött ugyanakkor alapvetően pragmatikus megközelítés húzódik meg: Kína elsősorban gazdasági érdekei védelmére és a változó venezuelai politikai viszonyokhoz való gyors alkalmazkodásra törekszik. Az „Amerikai az amerikaiaké” elv újbóli előtérbe kerülésével Kína latin-amerikai politikai kapcsolatainak intenzitása mérséklődhet, a gazdasági együttműködés azonban strukturális alapokon nyugszik, és az amerikai politikai nyomás ellenére sem számolható fel. A venezuelai eset nem értelmezhető sem a világ érdekszférák szerinti újrafelosztásának előjeleként, sem egy Tajvannal szembeni kínai fellépés precedenseként. A fejlemények összességében inkább lehetőséget teremtenek Kína számára arra, hogy a globális Dél védelmezőjeként pozícionálja magát, miközben kivárára építő, rugalmas és alkalmazkodó stratégiát követ Latin-Amerikában és a tágabb nemzetközi rendszerben.

HATÁROZOTT (SZÓBELI) FELLÉPÉS

Nicolás Maduro venezuelai elnök amerikai elfogásával¹ kapcsolatban a globális szintén Kína tiltakozott a leghangosabban, és aktív szerepet játszott az amerikai akció nemzetközi elítélésének megszervezésében. Néhány órával az események után a kínai kormányzat illetékese „sokkolónak” nevezte az amerikai fellépést,² a következő napokban pedig szinte naponta megszólalt az ügyben a külügyminiszter vagy a külügyminisztérium valamelyik szóvivője. Az amerikai fellépés a világ országainak többségében visszatetszést keltett, ugyanakkor a

¹ Az eseményről bővebben lásd Reile Zsolt, „Maduro elmozdításának stratégiai jelentősége és következményei,” *Magyar Külügyi Intézet*, 2026. január 6., <https://hiia.hu/wp-content/uploads/2026/01/Reile-Maduro-elmozditanak-strategiai-jelentosege-es-kovetkezményei-1.pdf>.

² „Foreign Ministry Spokesperson’s Remarks on the U.S. Military Strikes on Venezuela,” *Ministry of Foreign Affairs of the People’s Republic of China*, 2026. január 3., https://www.fmprc.gov.cn/eng/xw/fyrbt/fyrbt/202601/t20260103_11797170.html

kormányok jellemzően viszonylag visszafogottan reagáltak, mivel nem kívánták magukra irányítani Washington – igencsak veszélyes – figyelmét. Ezzel szemben Kína nyíltan felvállalta a konfrontációt – legalábbis retorikai szinten.

Az amerikai akció elítélésére Kínának két oka is van. Egyrészt Peking évtizedek óta hangoztatott külpolitikai alapelve a más államok szuverenitásának tiszteletben tartása, a belügyekbe való be nem avatkozás, és Kína rendszeresen ezek megsértésével vádolja fő riválisát, az Egyesült Államokat. A venezuelai elnök elfogása jól illeszkedik ebbe a kínai narratívába, mivel igazolja Peking fő állításait, miközben lehetőséget teremt arra is, hogy Kína hangsúlyozza: ő maga soha nem él ilyen eszközökkel. (Természetesen a gyakorlatban Kína is némileg szelektíven alkalmazza a szuverenitás mindenek felett állásának elvét, gondoljunk csak az Ukrajna elleni orosz támadással kapcsolatos visszafogottságára – ez azonban nem akadályozza a fellépését azokban az ügyekben, ahol elvi hozzáállása és gyakorlati érdekei egybeesnek.)³

Másrészt Kínának kifejezetten jó kapcsolatai voltak Chávez és Maduro Venezuelájával. A latin-amerikai térségben Peking kiemelt partnerének számított Caracas, amellyel 2023-ban „minden időkre szóló” (all-weather) stratégiai partnerségi szintre emelte kapcsolatait.⁴ A kedvező politikai viszony mellett jelentős gazdasági érdekeltségei is vannak az országban, amelyek most veszélybe kerülhetnek.⁵ Ez szintén ösztönözheti Pekinget az amerikai akció határozott elítélésére.

STRATÉGIAI VERESÉG?

A kínai vezetés valószínűleg őszinte volt, amikor sokkról beszélt, Maduro elfogása feltehetően valóban megdöbbentette a pekingi döntéshozókat. Az akció Kínát azért is érzékenyen érintette, mert éppen az elfogás napján küldött Peking különmegbízottat Caracasba, aki néhány órával az amerikai kommandósok megjelenése előtt tárgyalt Maduróval – ez utóbbinak a legutolsó közösségimédia-poszt-

3 “Wang Yi Shares Four Commitments of the Chinese Way to Address Hotspot Issues,” *Ministry of Foreign Affairs of the People’s Republic of China*, 2024. március 7., https://www.fmprc.gov.cn/eng/xw/zyxw/202405/r20240530_11332815.html.

4 “Xi, Maduro Announce Elevation of China-Venezuela Ties,” *Xinhua*, 2023. szeptember 14., <https://english.news.cn/20230914/f16562bf38f4486f8630a37d6bbe8150/c.html>.

5 “What assets does China have in Venezuela, and what could happen with Maduro gone?” *South China Morning Post*, 2026. január 5., https://www.scmp.com/economy/global-economy/article/3338807/what-assets-does-china-have-venezuela-and-what-could-happen-maduro-gone?utm_medium=email&utm_source=cm&utm_campaign=enlz-chinaeconomicupdate&utm_content=20260106.

ja is ezt a találkozót méltatta.⁶ E megbeszélések tartalmáról persze semmilyen információ nem szivárgott ki. Az egyik elmélet szerint a kínaiak titkosszolgálati értesüléseket osztottak meg Maduroval a közelgő amerikai akcióról, ám ő nem vette komolyan a fenyegetést. Egy másik értelmezés szerint a kínai fél nem rendelkezett előzetes információval a készülő műveletről. Mindenesetre a kínai diplomácia presztízst mindkét forgatókönyv rombolja: a fejlemények bármelyik változat esetén komoly arcvesztést jelentenek Peking számára.⁷

Mindez oda vezetett, hogy egyes nyugati elemzők Maduro elfogását Kína stratégiai vereségeként értékelik: olyan eseményként, amely szerintük megmutatta, hogy Kína nem az a globális hatalom, amelynek beállítja magát, hiszen még egy rendkívül fontos partnerét sem tudta megvédeni.⁸ Érvelésükben gyakran párhuzamot vontak Irán esetével is, amelyet szintén „minden időkre szóló” stratégiai partnerként tart számon Peking, mégsem védte meg az izraeli–amerikai csapások idején. Vannak, akik ezzel összefüggésben Kína általános latin-amerikai visszaszorulásáról beszélnek. A venezuelai fejleményeket abba a folyamatba illesztik, amelynek során az elmúlt hónapokban Dél-Amerika több országában Kínával szemben kritikus politikai erők kerültek hatalomra, sőt az új hondurasi vezetés a Tajvannal fenntartott diplomáciai kapcsolatok helyreállítását is kilátásba helyezte.⁹

ÚJ FÖLDOSZTÁS?

Ezzel egy időben az az elképzelés is megjelent, hogy miközben Latin-Amerikában Kína mozgástere szűkül, más térségekben – éppen az amerikai politika változásai miatt – növekszik. Eszerint az, hogy Washington a nyugati féltékére fókuszál, azt eredményezheti, hogy a keleti féltéken az ottani nagyhatalmak – mindenekelőtt Kína – szabadabb kezet kapnak. Ez a gondolatmenet a hagyományos érdekszférákra tagolt világ részleges helyreállítását vetíti előre, amelyben Kelet- és Délkelet-Ázsiában Peking töltené be a hegemon szerepet – az USA hallgatólagos jóváhagyásával.¹⁰

6 Giorgia Marino, „Attack on Venezuela: how did China react,” *Renewable Matter*, 2026. január 8., <https://www.renewablematter.eu/en/attack-venezuela-how-did-china-react>.

7 Eric Olander: „The curious timing of Qiu Xiaoqi’s visit to Caracas,” *China-Global South Project*, 2026. január 5., <https://chinaglobalsouth.com/2026/01/05/china-special-envoy-venezuela-maduro-arrest/>.

8 Eric Olander, műsorvezető, *The China-Global South Podcast*, „What Maduro’s Detention Means for China,” *China-Global South Project*, 2026. január 6., 52 perc 11 másodperc, <https://chinaglobalsouth.com/podcasts/china-venezuela-maduro-detention/>; „America’s raid on Venezuela reveals the limits of China’s reach,” *The Economist*, 2026. január 5., <https://www.economist.com/china/2026/01/05/americas-raid-on-venezuela-reveals-the-limits-of-chinas-reach>.

9 Olander, „What Maduro’s Detention Means”.

10 Anne Applebaum, „Trump’s American dominance may leave us with nothing,” *The Atlantic*, 2026. január 5., <https://www.theatlantic.com/ideas/2026/01/trumps-american-dominance-may-leave-us-with-nothing/685503/>.

A venezuelai akció egyik legközvetlenebb következményeként sokan azt is felvetették, hogy azon felbátorodva Kína hasonló lépésre készülhet Tajvannal szemben. Amennyiben ugyanis a nemzetközi közösség elfogadja Maduro elfogását, úgy egy hasonló kínai akció esetén – például a tajvani elnök ellen – sem lehetne érdemben tiltakozni. Ez az elképzelés nemcsak a nyugati közbeszédben jelent meg, hanem napokon keresztül uralta a kínai közösségi médiát is, ahol sorra jelentek meg Lai Ching-te tajvani elnököt kínai katonák gyűrűjében, bilincsbe verve ábrázoló – AI által generált – képek. Az, hogy ilyen tartalmak széles körben megjelenhettek a kínai interneten, aligha véletlen, egyértelműen politikai üzenetküldési szándékra utal.¹¹

A venezuelai és a tajvani helyzet közötti párhuzam feltételezése azonban alaptalan, és a kínai gondolkodás teljes félreértésén alapul. Egyrészt Kína a saját nagyhatalmi öntudata szerint olyan globális civilizációs központ, amelynek nincs szüksége nemzetközi precedensre semmilyen lépéséhez. A Tajvan elleni esetleges katonai fellépéstől eddig sem az tartotta vissza, hogy nem létezett volna amerikai példa hasonló akcióra. Peking e kérdésben alapvetően saját logikáját és kalkulációit követi, amelyekre más nagyhatalmak lépései csak korlátozott hatással vannak. Másrészt Tajvant a Kínai Népköztársaság 1949-es megalakulása óta nem tekinti önálló országnak, hanem saját területeként értelmezi. Egy tajvani fellépés kínai olvasatban ezért belügy lenne. Ebből következően a venezuelai és a tajvani helyzet között nem létezhet érdemi analógia.¹²

NEHÉZ OLAJ

A venezuelai események Kínára gyakorolt hatásának értékelésekor érdemes megvizsgálni a két ország gazdasági kapcsolatait. Venezuela sokáig mintaországa volt annak a kínai politikának, amelynek keretében Peking ásványkincsekért és energiahordozókért cserébe infrastrukturális és egyéb projekteket finanszírozott a partnerországban. A 2007–2016 közötti évtizedben Venezuelába áramlott a Latin-Amerikának nyújtott kínai hitelek mintegy fele, és az egész világon Venezuela

11 Amy Hawkins, "What does the US raid in Venezuela mean for China's designs on Taiwan?", *The Guardian*, 2026. január 6., <https://www.theguardian.com/world/2026/jan/06/what-us-action-in-venezuela-means-for-taiwan>.

12 Alexandra de Hoop Scheffer et al., "Maduro captured: GMF experts offer analysis of Washington's extraordinary strike on Venezuela and removal of the country's leader," *German Marshall Fund of the United States*, 2026. január 5., <https://www.gmfus.org/news/maduro-captured-gmf-experts-offer-analysis-washingtons-extraordinary-strike-venezuela-and>

kapta a legtöbb kínai hitelt.¹³ A valaha Caracasnak nyújtott kínai hitelek összegét 100 milliárd dollár fölé teszik, ugyanakkor Venezuela nem bizonyult jó adósnak, ezért Kína az elmúlt években igyekezett leépíteni hitelállományát. A jelenleg még fennálló kínai követelések összegét 10–15 milliárd dollárra teszik.¹⁴

Ezzel kapcsolatban a legrosszabb forgatókönyv Kína számára az lenne, ha egy új venezuelai kormány megtagadná e hitelek visszafizetését arra hivatkozva, hogy azok eleve tisztességtelen feltételekkel jöttek létre.¹⁵ Ebben a – hangsúlyozottan legrosszabb esetben – Kína körülbelül 10–15 milliárd dollárt lenne kénytelen leírni, ami jelentős, ám a kínai állami bankok pénzügyi kapacitásához képest nem meghatározó összeg. A venezuelai adósság esetleges elvesztése tehát nem jelentene egzisztenciális fenyegetést Kína számára. A kétoldalú kereskedelem éves volumene mindössze néhány milliárd dollár, vagyis a kínai külkereskedelem egészen belül marginális. 2024-ben Kína mintegy 1,6 milliárd dollár értékben importált árukat Venezuelából, miközben 4,8 milliárd dollárnyit exportált oda – ezek a számok Kína globális kereskedelmi forgalmához mérten elhanyagolhatók.¹⁶

A venezuelai olajnak ugyanakkor van bizonyos jelentősége Kína számára. Az elmúlt években Kína nyersolajimportjának 4 százaléka származott Venezuelából (pontos mennyiséget lehetetlen megadni, mivel a szankciók miatt a venezuelai olaj egy része más országok termékeként átcímkezve jut el a célpiacokra). A venezuelai export döntően úgynevezett nehéz olaj, amelyet Kínában nem a nagy állami energetikai vállalatok, hanem úgynevezett „teáskanna-finomítók” vásárolnak, vagyis főleg Santung tartományban működő kis feldolgozóüzemek. Ezek az olajból főként aszfaltot állítanak elő, nem pedig üzemanyagot.¹⁷ Ennek a mennyiségnek az esetleges kiesése Kína számára komoly, de nem megoldhatatlan problémát jelentene, mivel pótolni lehetne máshonnan. A másik oldalon a függőség sokkal erősebb: a venezuelai olajexport több mint 80 százaléka Kínába

13 Benjamin Creutzfeldt és Parsifal D'Sola Alvarado, "Venezuela, the state that refuses to collapse: what is China's role?", *Stimson Center*, 2024. február 16., <https://www.stimson.org/2024/venezuela-the-state-that-refuses-to-collapse/>.

14 Sumit Ahlawat, "China's \$100 billion gamble on Venezuela in Jeopardy: Is Beijing The 'Biggest Loser' Of U.S. Military Ops On Maduro?", *Eurasian Times*, 2026. január 7., <https://www.eurasiantimes.com/chinas-100-billion-gamble-on-venezuela/>.

15 Xinyi Wu, "China's massive oil-for-loan debts at risk in post-Maduro Venezuela: analysts," *South China Morning Post*, 2026. január 8., <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3339138/chinas-massive-oil-loan-debts-risk-post-maduro-venezuela-analysts>.

16 Mia Nurmamat és Carol Yang, "US warships are circling Venezuela – what does this mean for the oil trade?", *South China Morning Post*, 2025. augusztus 22., <https://www.scmp.com/economy/global-economy/article/3322852/us-warships-are-circling-venezuela-what-does-mean-oil-trade>.

17 Rong Wei Neo, "Blow to China from loss of Venezuela oil blunted by hoard of strategic reserves," *Yahoo Finance*, 2026. január 4., <https://sg.finance.yahoo.com/news/blow-china-loss-venezuela-oil-203906925.html>.

irányul, ami azt jelenti, hogy Caracas gazdasági szempontból jelentős mértékben Pekingre van utalva.

Ha Venezuela teljesen „elveszne” Kína számára, Pekingnek az sem jelentene egzisztenciális fenyegetést, hiszen – mint láttuk – a gazdasági kapcsolatok számottevőek ugyan, de a kínai gazdaság egészének méreteihez képest eltörpülnek. Ugyanakkor nem is reális forgatókönyv, hogy a kínai–venezuelai kapcsolatok teljesen megszakadjanak. Venezuelának – függetlenül attól, hogy ki vezeti az országot – szüksége lesz az olajbevételekre, a venezuelai fogyasztóknak pedig a kínai ipari termékekre. Mindez – mutatis mutandis – egész Latin-Amerikára igaz.

Amerikai részről jól érzékelhető az a törekvés, hogy a latin-amerikai országokat leválasszák Kínáról, és – amennyire lehet – kiszorítsák a térségből a kínai gazdasági érdekeltségeket.¹⁸ Ez a stratégia azonban csak korlátozottan működhet. Egyrészt az amerikai politikai-katonai befolyás nem jelenti azt, hogy a latin-amerikai országok gazdaságpolitikáját teljes egészében Washingtonból irányítanák: ezek az államok jelentős mozgástérrel rendelkeznek külgazdasági kapcsolataik alakításában. A gazdasági realitás pedig az, hogy Latin-Amerikának és Kínának szüksége van egymásra, kapcsolataik nem vághatók vissza nullára.¹⁹ Az USA nem tudja teljes mértékben helyettesíteni Kínát sem a latin-amerikai mezőgazdasági termények és ásványkincsek felvásárlójaként, sem a szükséges ipari termékek szállítójaként, sem pedig a nagy volumenű – és nagyon is szükséges – beruházások finanszírozójaként. Erre jó példa Argentína esete, ahol Javier Milei kifejezetten Kína-ellenes programmal került hatalomra, és közismerten jó kapcsolatokat ápol Donald Trumpgal. Ez azonban korántsem jelentette azt, hogy az argentin–kínai gazdasági kapcsolatok megszűntek volna: az üzlet tovább folyik, csak a korábbiaknál kevesebb politikai csinnadratta mellett.²⁰ Akár kikényszerített, akár önkéntes Amerika-barát fordulat következik be tehát egyes latin-amerikai országokban, ez nem fogja a Kínával fennálló gazdasági kapcsolatok elvágását jelenteni. A politikai orientáció változhat, a kölcsönös gazdasági függés azonban megmarad.

18 “Trump Is Making a Power Play in Latin America. China Is Already There,” *The New York Times*, 2026. január 9., <https://www.nytimes.com/2026/01/09/business/china-latin-america-trump-venezuela.html>.

19 Jie Guo, “The political economy of China–Latin America relations: the making of a post-boom paradigm,” *China Int Strategy Rev.* 2023. május 2. 1–26. DOI: 10.1007/s42533-023-00126-5.

20 “Milei praises Trump but says he won’t break trade links with China,” *Buenos Aires Times*, 2026. január 8., <https://www.batimes.com.ar/news/economy/milei-praises-trump-but-says-he-wont-break-trade-links-with-china.phtml>.

KELETEN SZÓLTAK: CSAK NYUGALOM

Ez a gazdasági realitás önmagában is arra ösztönözheti Kínát, hogy kivárássra játsszon, és ne törekedjék az események aktív és nyílt befolyásolására. Ez a megközelítés jól illeszkedik a kínai vezetés általános stratégiai mentalitásához is, amely hagyományosan ódzkodik a váratlan külpolitikai lépésektől. Kínai részről ezért az várható, hogy miközben fenntartják az Amerika-ellenes kommunikációs hadjáratot, a gyakorlatban a lehető legpragmatikusabban viszonyulnak mind a venezuelai, mind pedig általában a latin-amerikai fejleményekhez.

Venezuela esetében azt látjuk, hogy miközben Peking határozottan elítéli Maduro elfogását, az fel se merül, hogy egy Maduro utáni vezetést esetleg ne ismerne el, illetve ne lenne hajlandó azzal kapcsolatokat kialakítani. A kínai külpolitikai doktrína alapelve ugyanis az, hogy minden ország esetében azt a kormányzatot ismeri el, amely de facto adminisztrálja az adott területet. Peking tehát azzal a vezetéssel tárgyal, amely ténylegesen hatalmon van, függetlenül attól, hogy az demokratikus választások, puccs, külső beavatkozás által vagy egyéb módon jutott hatalomra.²¹ Maduro esetében is jól látható, hogy Kína az eljárás-módtól határolódik el, nem pedig a végeredménytől.

Szinte bizonyosra vehető, hogy Peking a venezuelai hatalmi képlet minden releváns szereplőjével megkezdte a kommunikációs csatornák kiépítését. Bárki is kerüljön ki győztesen a kibontakozó hatalmi harcokból, Kína törekedni fog a működőképes és pragmatikus kapcsolatok kialakítására.²² A „kormányok jönnek-mennek, az állam marad” logika alapján rezsimváltás esetén Kína részéről gyors alkalmazkodás várható. Pekinget önmagában nem fogja zavarni, ha egy új kormány kifejezetten Amerika-barát irányt vesz, amennyiben betartja a korábban megkötött szerződéseket. Ha erre a caracasi vezetés nem hajlandó, Kína akkor is elsősorban a veszteségek minimalizálására és a kármentésre fog törekedni.

A kivárássra ösztönözheti Kínát az is, hogy jelenleg még túl korai megmondani, miként alakulnak a venezuelai események. Egyáltalán nem kizárható, hogy az amerikai beavatkozást követően nem a panamai forгатókönyv valósul meg – ahol Manuel Noriega eltávolítása után egy élhető, viszonylag stabil és gyarapodó ország jött létre –, hanem inkább a líbiai modell, amelyben az első számú vezető

21 Aarshi Tirkey, “China’s practice in recognising governments,” *Observer Research Foundation*, 2021. szeptember 15., <https://www.orfonline.org/expert-speak/chinas-practice-in-recognising-governments>.

22 Kaiser Kuo, műsorvezető, Sinica Podcast, “Eric Olander: after the Maduro capture — assessing China’s real exposure in Venezuela,” 2026. január 8., <https://www.sinicapodcast.com/p/eric-olander-after-the-maduro-capture>.

kiiktatását hosszan elhúzódó káosz követte.²³ Egy ilyen forgatókönyv Kína számára komoly anyagi veszteségekkel járhatna, ugyanakkor erősítené Peking azon álláspontját a globális ügyekben, miszerint az amerikai típusú beavatkozások instabilitást és szenvedést okoznak, míg Kína be nem avatkozásán alapuló külpolitikája a helyes megközelítés. Ezért is elhamarkodott a venezuelai fordulatot Kína stratégiai kudarcaként értékelni – könnyen elképzelhető, hogy Peking összességében még jól is jön ki az eseményekből.

Mindenképpen Kína kezére játszik, hogy az általa megnyerni kívánt globális déli országok szemében az amerikai fellépés potenciális fenyegetést jelent. A venezuelai akció után Kína még inkább a globális Dél védelmezőjeként pozícionálhatja magát. Erre már az eddigi megszólalásokban is kísérletet tett, és a jövőben ennek a retorikának további erősödése várható.²⁴

A legfontosabb kérdés az, hogy az amerikai külpolitika „nyugati fordulata” – vagyis az amerikai kontinens szerepének előtérbe kerülése – valóban a világ érdekszférákra osztását jelenti-e. Másként fogalmazva: együtt jár-e Washington fókuszának áthelyeződése azzal, hogy az Egyesült Államok fokozatosan (vagy hirtelen) kivonul más régiókból? Ez a folyamat bizonyos értelemben már zajlik, amennyiben a Trump-kormányzat láthatóan azt várja eurázsiai szövetségeseitől, hogy nagyobb terhet vállaljanak saját védelmükben – a nyugati oldalon Európa esetében Oroszország, keleten pedig Japán, Dél-Korea és a többi ázsiai partner esetében Kína ellensúlyozásában. Ugyanakkor nincs egyértelmű jele annak, hogy az Egyesült Államok ezeket a térségeket valóban „elengedné”, s például tudatosan hagyná Kelet-Ázsiát kínai érdekszférává válni. A világ ilyen újrafelosztásának egyelőre nincs valódi realitása. Egyrészt ez az Egyesült Államok részéről olyan mértékű stratégiai visszahúzódást feltételezne, amely idegen a nagyhatalmi magatartástól, és amelynek a Trump-kormányzat sem adta semmiféle jelét. Másrészt a folyamatokat nem kizárólag a szuperhatalmak döntései alakítják: az érintett országok saját preferenciái és stratégiai választásai is meghatározóak. Egy esetleges amerikai visszavonulás tehát egyáltalán nem jelentené automatikusan, hogy az ázsiai–csendes-óceáni térség kínai érdekszférává válna – ehhez az érintett államok beleegyezésére is szükség lenne, ami korántsem magától értetődő.

Maduro elfogásával Washington egyértelműen jelezte, hogy komolyan gondolja az „Amerika az amerikaiaké” elvet. Ez azonban nem jelenti azt,

23 Olander, „What Maduro’s Detention Means”.

24 Hoop Scheffer et al., “Maduro captured”.

hogyan az Egyesült Államok úgy vélné: csak Amerika az amerikaiaké, és a világ többi részén fel kellene adnia pozícióit. A Trump-kormányzat illetékesei a szövetségesek kapcsán rendszerint a terhek igazságosabb megosztásáról beszélnek, nem pedig a szövetségek felszámolásáról. A hangsúly tehát nem a kivonuláson, hanem a méltányosabb felelősségvállaláson van. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy Washingtonnak a nyugati féltekére való fókuszálása ne növelhetné bizonyos mértékben a rivális hatalmak mozgásterét, különösen akkor, ha az Egyesült Államok Venezuelában tartósan lekötötté válna egy elhúzódó válság miatt. Ez azonban nem azonos a világ érdekszférák szerinti újrafelosztásával. Összességében tehát az amerikai fókuszváltás inkább hangsúlyeltolódást jelent, nem pedig a globális jelenlét feladását.

A másik oldalon Kína is várhatóan megőrzi pozícióinak nagy részét Latin-Amerikában. Az elmúlt több mint két évtizedben a térségben jelentős kínai gazdasági érdekeltségek épültek ki, és a legtöbb latin-amerikai országnak ma már Kína a legfontosabb kereskedelmi partnere.²⁵ Ezen az amerikai politikai nyomás aligha változtat érdemben, hiszen – mint láttuk – a kínai–latin-amerikai együttműködés gazdaságilag nagyon is racionális. A politikai kapcsolatok intenzitása ugyanakkor csökkenhet az amerikai befolyás növekedésével. Ezt a veszteséget Kína azonban képes kezelni, mivel Latin-Amerika nem tartozik a Kína számára legfontosabb régiók közé – még ha az amerikai közvélemény így is érzékeli ezt a saját érzékenysége miatt.

Hogy a venezuelai fordulat hosszabb távon inkább pozitív vagy negatív fejlemény Kína számára, az egyelőre megjósolhatatlan. Mindenesetre az amerikai térnyerés Latin-Amerikában nem egzisztenciális fenyegetés a kínai döntéshozók szemében, azt egyelőre csak a kínai soft power erősítésre igyekeznek felhasználni saját narratívájuk súlykolásával. Peking számára a térség fontos gazdasági partner marad, de nem olyan stratégiai súlyú, hogy ottani esetleges részleges politikai visszaszorulása alapvetően megingassa globális pozícióit.

25 Salát Gergely, "Amerika a kínaiaké? – Kína és latin-amerikai kapcsolatai," *Magyar Külügyi Intézet*, 2023. augusztus, https://hiia.hu/wp-content/uploads/2023/08/KE_2023_34_CN_LA_Kina_LatinAmerica_kapcsolatai_SG.pdf.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**